

ERIÄVÄ MIELIPIDE U 27/2020 - UJ 20/2020

Perustelut

U-jatkokirjelmässä 27/2020 käsitellään Euroopan unionin elpymisvälineen perustamista. Elvytyspakettia perustellaan Suomen näkökulmasta sillä, että Suomi on hyvin vientivetoinen maa. Yli puolet Suomen viennistä suuntautuu EU-maihin, ja näin ollen investoinneilla unionin alueella on Suomen viennin ja talouden kannalta huomattavaa merkitystä. Itse asiassa EU on myös Yhdysvaltojen ja Kiinan tärkeimpiä kauppakumppaneita, joille asialla on vielä suurempi merkitys. Voidaankin esittää pohdinta siitä, pitäisikö myös muiden kuin EU:n jäsenmaiden osallistua jollain tavalla elvytyspakettiin? Ja jos suuret kauppakumppanit eivät pidä osallistumista järkevänä, niin miksi Suomenkaan pitäisi elvytysvälineeseen osallistua? Suomen talouskasvu on EU-alueen hitainta, ja tuntuu oudolta, että meidän tulisi ottaa velkaa ja tukea kilpailijamaiden yrityksiä.

Kriisien varjolla toteutettavat liittovaltioistamistoimenpiteet on tuomittava jyrkästi. On väärin käyttää inhimillistä ja taloudellista hätää nykyisellä tavalla hyväksi. Lähempää tarkastelua kestäviä perusteluita sille, miksi muka tarvittaisiin euroalueen "sisäistä solidaarisuutta" eli tulonsiirtoja, ei ole esitetty.

Suomesta kertaheitolla suurimpia elpymisvälineen nettomaksajia

Elpymisvälineestä käytävissä neuvotteluissa tuorein esitys sisältää niin sanotulle säästeliäälle nelikolme EU-jäsenmaksujen palautuksia. Suomi on nykytietojen valossa suhteellisesti yksi suurimpia, ellei suurin, elpymisvälineen nettomaksajia. Suomen liittoutuminen neuvotteluissa sekä tavoitteet ovat häpeällisen heikot, ja prosessi näyttää siltä, että Suomi on valmis lahjoittamaan viisi miljardia euroa heti, kun joku EU:n puitteissa keksii sellaista pyytää.

Mitään selvitystä siitä, onko elpymisvälineeseen osallistuminen maan etujen mukaista, ei ole tehty. Asiantuntijalausunnoissa on lähinnä arveltu, että ulkomaisten elpyminen voisi piristää vientiteollisuutemme näkymiä, mutta ei mikään maa elvytä omaa talouttaan jakamalla ilmaista rahaa muille maille. Jos näin olisi, eikö Italian kannattaisi elvyttää omaa talouttaan lahjoittamalla Suomelle esimerkiksi kymmenen miljardia euroa? Onko mitään selvitystä tai näyttöä, joka tukisi ajatusta, että paras tapa elvyttää Suomen taloutta on lahjoittaa Suomesta viisi miljardia euroa esimerkiksi Italialle ja Ranskalle? Miksi USA tai Kiina ei lahjoita rahaa Italialle tai Suomelle, jos sellainen on tehokasta oman talouden elvyttämistä?

Moraalikadosta varoittaneille on kerrottu, että juuri tällä kertaa tuttujen euromaiden tukeminen ei lisäisi moraalikatoa, eli huonon politiikan palkitsemisesta seuraavaa huonon politiikan lisääntymistä, koska koronaepidemia ei ole seurausta aiemmin harrastetusta politiikasta. Tämä on harhauttamista, sillä koronan iskettyä tiettyjen maiden rajallinen tai olematon elvytysvara on seurausta aiemmin harrastetusta politiikasta.

Elpymisvälineen ja muidenkin nyt esillä olleiden toimenpiteiden on kerrottu olevan kertaluonteisia ja johtuvan vain koronaepidemiasta. On todennäköistä, että aiempien eurokriisiorganisaatioiden tapaan myös nämä uudet järjestelyt jäävät pysyviksi, ja että niiden roolia tullaan myöhemmin laajentamaan keksimällä niille uusia tehtäviä tai kasvattamalla niiden kokoa. Perussuomalaiset näkevät elpymisvälineessä tulonsiirtoliittovaltion siemenen ilman, että kunnollista poliittista keskustelua olisi ensin käyty tai välttämätöntä poliittista päätäntäkoneistoa olisi perustettu. Kun päätäntäkoneistoa ei ole perustettu, valta siirtyy EU-komissiolle.

Elpymisvälineen ääneen sanomatta jätetty tarkoitus on euroalueen fiskaalisesti vakaiden maiden takauksilla ja takaajamaiden riskillä, sekä suorilla rahalahjoilla huolehtia, että fiskaalisesti epävakaiden jäsenmaiden valtiot ja yritykset saisivat kohtuuhintaista luottoa. Kysymyksessä on siis euroalueen sisäisiä tulonsiirtoja ja yhteisvastuita kasvattava mekanismi, jota vain kutsutaan koronasta elpymisvälineeksi, vaikka todellisuudessa se on eurokriisimaiden pelastuspaketti, erityisesti Italian ja Kreikan bailout.

Elpymisvälineen oikeudelliset ongelmat

Suomen pyynnöstä laaditun neuvoston oikeuspalvelun lausunnon mukaan komission ehdotukset ovat EU:n perussopimusten mukaisia ja niiden oikeusperustat ovat asianmukaisesti valittuja. Valtioneuvosto yhtyy tähän kantaan. Kuitenkin asiantuntijat ovat esittäneet voimakasta kritiikkiä esitetyille toimenpiteille. SEUT 125 artikla sisältää avustamiskieltolausekkeen, lisäksi SEUT 310 artiklan perusteella unioni ei voi ottaa omissa nimissään velkaa eteenpäin välitettäväksi. Tämän lisäksi on epäselvää siitä, miten kirjanpidollisesti käsitellään nostettuja lainoja, eli voivatko lainat itse asiassa todellisuudessa olla EU:n tuloja, joita voidaan käyttää avustuksina em. artikloja rikkomatta.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon

14.7.2020

Ville Vähämäki (ps)